

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2002
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.08.2002
Avaldamismärge:	

Keskkonnaseire seadus

Vastu võetud 20.01.1999
 RT I 1999, 10, 154
 jõustumine 15.02.1999

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
16.06.1999	RT I 1999, 54, 583	23.06.1999
15.11.2000	RT I 2000, 92, 597	01.01.2001

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus sätestab keskkonnaseire korralduse, saadud andmete töötlemise ja hoidmise korra ning keskkonnaseire teostajate ja kinnisasja omanike või valdajate vahelised suhted.

§ 2. Keskkonnaseire ja selle eesmärgid

(1) Keskkonnaseire on keskkonnaseisundi ja seda mõjutavate tegurite järjepidev jälgimine, mille põhieesmärk on prognoosida keskkonnaseisundit ja saada lähteandmeid programmidele, planeeringutele ja arengukavade koostamiseks. Keskkonnaseire ülesanded on:

- 1) keskkonna saastatuse ja reostuse hetkeolukorra määramine ning analüüsimine;
- 2) abinõude rakendamist või täiendavat uurimist nõudvate keskkonnamuutuste väljaselgitamine;
- 3) saasteainete kauglevi jälgimine ja rahvusvaheliste lepingute alusel võrdlusuuringute läbiviimine;
- 4) keskkonnaseisundit iseloomustavate näitajate süsteemi arendamine ja täiendamine;
- 5) bioloogilise mitmekesisuse hetkeolukorra hindamine ja analüüsimine;
- 6) taastuvate loodusvarade seisundi ja hulga määramine;
- 7) keskkonda mõjutavate tegurite hindamine.

(2) Keskkonnaseire hõlmab keskkonnavaatlusi ja vaatlusandmete töötlemist.

§ 3. Riiklik keskkonnaseire

(1) Riiklikku keskkonnaseiret korraldab Keskkonnaministeerium.

(2) Riiklikku keskkonnaseiret teostatakse keskkonna ministri kinnitatud programmi alusel. Riikliku keskkonnaseire programm peab sisaldama:

- 1) allprogrammide nimetusi;
- 2) kavandatavate tööde kirjeldust;
- 3) andmeid allprogrammide vastutavate täitjate kohta;
- 4) programmi täitmiseks ettenähtud vahendeid.

(3) Riiklikku keskkonnaseire programmi finantseeritakse:

- 1) riigieelarvest;
- 2) rahvusvaheliste programmide eelarvetest;
- 3) [Kehtetu]

(4) Riikliku keskkonnaseire koostisosa võib olla ka rahvusvaheliste programmide alusel tehtav keskkonnaseire. Neid töid finantseeritakse käesoleva paragrahvi lõike 3 punkti 2 alusel.

§ 4. Kohaliku omavalitsuse keskkonnaseire

(1) Kohalik omavalitsus teostab keskkonnaseiret temale seadusega pandud ülesannete täitmiseks või oma töö korraldamiseks. Kohaliku omavalitsuse keskkonnaseiret finantseeritakse:

- 1) riigieelarvest kohalikule omavalitsusele ettenähtud sihtotstarbelistest eraldistest;
- 2) linna või valla eelarvest;
- 3) [Kehtetu]

(2) Kohaliku omavalitsuse tehtavat ja rahvusvahelise programmi koosseisu kuuluvat keskkonnaseiret finantseeritakse selle programmi eelarvest.

(3) Kohaliku omavalitsuse keskkonnaseire aluseks on valla või linna keskkonnaseire programm. Keskkonnaseire programmi täitmise ja selle alusel kogutavate keskkonnaseire andmete töötlemise ja säilitamise korra kehtestab kohalik omavalitsus.

§ 5. Ettevõtja keskkonnaseire

(1) Ettevõtja teostab keskkonnaseiret oma kulul tema tegevuse või sellega keskkonda suunatavate heitmete mõjupiirkonnas:

- 1) ettevõtja enda soovil oma tarbeks;
- 2) ettevõtjale seaduse alusel antava loodusvara kasutusõiguse loa või saasteloaga määratud mahus ja korras.

(2) Ettevõtja tegevuse või sellega keskkonda suunatavate heitmete mõjupiirkond määratakse loodusvara kasutusõiguse loa või saasteloaga.

(3) Ettevõtja enda soovil teostatava keskkonnaseire korra kehtestab ettevõtja ja selle keskkonnaseire andmeid ei saa pöörata tema vastu keskkonnaseisundi kahjustamise tõendamisel.

(4) Loodusvara kasutusõiguse loa või saasteloa alusel teostatud keskkonnaseire andmed esitab ettevõtja nimetatud loaga määratud tähtajal loav äljaandjale.

§ 6. Riikliku keskkonnaseire struktuur

(1) Riikliku keskkonnaseire programmi täitmiseks vajaliku organisatsioonilise astmestiku moodustavad üldkoordinaator, seirenõukogu, allprogrammide vastutavad täitjad ja seire vahetud teostajad.

(2) Keskkonnaseire üldkoordinaator on Keskkonnaminister, kes vastutab keskkonnaseire programmi täitmise eest ja korraldab riikliku keskkonnaseire allprogrammide tööd.

(3) Seirenõukogu moodustatakse keskkonnaseire korraldamise nõustamiseks ja seireprogrammide täitmise kontrollimiseks. Seirenõukogu koosseisu kinnitab keskkonnaminister.

(4) Allprogrammi vastutav täitja juhib riikliku keskkonnaseire allprogrammi tööd. Vastutavaks täitjaks olla võivate isikute ringi ei piirata. Vastutava täitja nimetab ja allprogrammi kinnitab seirenõukogu ettepanekul keskkonnaminister. Allprogrammi vastutava täitjaga sõlmib lepingu keskkonnaminister.

(5) Riikliku keskkonnaseire allprogrammide teostamise korra kehtestab keskkonnaminister oma määrusega, milles sätestatakse keskkonnaseire:

- 1) eesmärk;
- 2) meetodika ja läbiviimise kord;
- 3) jaama või ala täpsed geograafilised koordinaadid;
- 4) andmete kogumise, edastamise ja säilitamise tingimused;
- 5) andmete kvaliteedi tagamise nõuded.

(6) Riikliku keskkonnaseire allprogrammi vastutav täitja:

- 1) informeerib maavanemat ja valla- või linnavalitsust hiljemalt 10 päeva enne keskkonnaseire tööde algust nende haldusalas teostatavast keskkonnaseirest;
- 2) annab allprogrammi ulatuses hinnangu keskkonnaseisundile ja selle muutustele;
- 3) üldistab teabe, koondab ja töötleb allprogrammi andmeid ning edastab need seirenõukogule.

(7) Seire vahetu teostaja täidab allprogrammi selle vastutava täitja määratud korras.

§ 7. Keskkonnaseire andmete hoidmine

(1) Riikliku keskkonnaseire andmeid hoitakse seadusega asutatud riigi põhiregistris.

(2) Riikliku, kohaliku omavalitsuse ja ettevõtja keskkonnaseire andmete riskasutuse juhud ja korra ning andmevahetuse riigi teiste andmekogudega sätestatakse seadusega või seaduse alusel.

§ 8. Keskkonnaseire andmete avaldamine, kasutamine ja väljastamine

[RT I 2000, 92, 597- jõust. 01.01.2001]

(1) Riikliku ja kohaliku omavalitsuse seireprogrammi alusel ning loodusvara kasutusõiguse või saasteloaga määratud mahus teostatud keskkonnaseire andmed avalikustatakse Keskkonnaministeeriumi veebilehel ja keskkonnaministri määratud mahus üldistatud perioodiliste väljaannetena, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul.

(2) Ainult ametiülesandeid täitval isikul on juurdepääs keskkonnaseire andmetele, kui:

- 1) nende avaldamine võib ohustada tervist ning kaitsealuseid liike;
- 2) need on valmimisjärgus;
- 3) need sisaldavad või käsitlevad äri-, tööstus- või intellektuaalse omandi saladusi.

(3) Keskkonnaseire andmete riikidevaheline vahetamine toimub rahvusvahelistes lepingutes sätestatud mahus ja korras.

(4) Keskkonnaseire andmete kasutamisel ja avaldamisel on kohustuslik viidata seire vastutavale täitjale ja allprogrammile, mille alusel töö tehti.

(5) Keskkonnaseire avalike andmetega võib tutvuda ja neist väljakirjutusi teha tasuta.

(6) [Kehtetu - RT I 2000, 92, 597- jõust. 01.01.2001]

§ 9. Keskkonnaseire andmete kasutamine ohtliku keskkonnaseisundi ilmnemisel

Kui keskkonnaseire tulemused näitavad keskkonnaseire jaamas või- alal olukorra muutumist keskkonnaohtlikuks, on keskkonnaseire allprogrammi vastutav täitja kohustatud sellest viivitamatult teatama Keskkonnainspeksioonile, pinna- ja põhjavee ning õhu saastamise korral ka kohalikule tervisekaitsetalitusele.

§ 10. Keskkonnaseire andmete õigsuse tagamine

(1) Riikliku keskkonnaseire andmete õigsuse eest vastutab keskkonnaseire allprogrammi vastutav täitja.

(2) Riikliku keskkonnaseire tarbeks võivad proove analüüsida ja mõõtmisi teostada rahvusvaheliselt või Eesti Vabariigis kehtestatud korras tunnustatud või akrediteeritud laboratooriumid.

§ 11. Keskkonnaseire jaam või -ala

(1) Keskkonnaseire jaam või -ala on koht vaatlusvõrgus, kus tehakse keskkonnaseire allprogrammiga määratud vaatlusi ja mõõtmisi. Keskkonnaseire jaamas on alalised või alalised ja ajutised keskkonnaseire ehitised koos seadmetega. Keskkonnaseire alal alalised keskkonnaseire ehitised puuduvad.

(2) Riikliku keskkonnaseire jaam või ala on:

- 1) riikliku keskkonnaseire püsialal paiknev keskkonnaseire jaam või -ala;
- 2) muu riiklik keskkonnaseire jaam või -ala.

(3) Riikliku keskkonnaseire püsiala on pikaajalise riikliku ja rahvusvahelise keskkonnaseire kompleksseks läbiviimiseks määratud territoorium. Riikliku keskkonnaseire püsiala määrab keskkonnaministri ettepanekul Vabariigi Valitsus.

(4) Muus riikliku keskkonnaseire jaamas või alal ei pea vaatlused olema pikaajalised ja seal ei teostata rahvusvahelise keskkonnaseire kompleksseid vaatlusi. Muu riikliku keskkonnaseire jaama või ala määrab seirenõukogu ettepanekul keskkonnaminister.

(5) Riikliku keskkonnaseire püsialal võib keskkonnaseiret katkestada või lõpetada keskkonnaministri ettepanekul Vabariigi Valitsus. Muus riikliku keskkonnaseire jaamas või alal teostatakse keskkonnaseiret või lõpetatakse see seirenõukogu otsuse alusel.

§ 12. Keskkonnaseirejaama või -ala rajamine

(1) Uue keskkonnaseirejaama või -ala rajamine toimub käesoleva seaduse ning asjaõigusseaduse (RT I 1993, 39, 590; 1995, 26-28, 355; 57, 976; 1996, 45, 848; 51, 967; 1997, 52, 833; 1998, 12, 152; 30, 409; 59, 941) ja sellest tulenevate õigusaktide alusel.

(2) Keskkonnaseirejaama ja -ala rajamise, remondi ning jaamas ja alal teostatava vaatlusega tekkiv kahju tuleb maaomanikule või -valdajale hüvitada, kui lepinguga ei ole sätestatud teisiti. Kui keskkonnaseirejaama või -ala olemasolu takistab kinnisasja otstarbekat kasutamist, on kinnisasja omanikul õigus nõuda kinnisasja või selle osa väljaostmist riigi poolt.

(3) Maa võõrandamisel kanduvad sellel asuva keskkonnaseirejaama või- alaga seotud kohustused uuele maaomanikule.

(4) Keskkonnaseirejaama või -ala tähistuse ja tähistamise korra kinnitab keskkonnaminister oma määrusega.

§ 13. Keskkonnaseirejaama või -ala kaitse

(1) Kinnisasja omanik või valdaja ei tohi piirata keskkonnaseire vahetu teostaja, samuti Keskkonnaministeeriumi volitatud isiku ja allprogrammi vastutava täitja või volitatud isiku juurdepääsu keskkonnaseirejaamale või -alale.

(2) Keskkonnaseirejaama või -ala kahjustamine või kasutamiskõlbmatuks muutmine on keelatud.

§ 14. Seaduse rakendamine

Keskkonnaseire andmeid hoitakse kuni keskkonnakaitse valdkonda käsitlevate andmete riigi põhiregistrisse koondamiseni Keskkonnaministeeriumis riigiasutuse andmekoguna.